

Falun 2012-05-04

Remisshandling mars 2012

Naturskyddsföreningens remissvar angående handelsstrategi för Falun

Naturskyddsföreningen i Falun har med intresse tagit del av innehållet i den föreslagna handelsstrategin. Föreningens synpunkter i korthet:

- **Målet "Försäljningsindex för sällanköpsvaror ska vara över 100" bör strykas. En alternativ skrivning kan vara "Försäljningsindex för sällanköpsvaror ska ej vara under 95"**
- **Strategin för att möjliggöra ett utbud av dagligvaror i alla bostadsområden bör utvecklas, framför allt bör den innehålla fler konkreta åtgärdsförslag.**
- **Konsekvenserna av en utvidgning av handelsområdet Dalregementet, till att även omfatta andra sidan av riksväg 80, måste utredas bättre innan det föreslås som en framtida väg för handels utveckling – stryk från denna upplaga av handelsstrategi.**
- **Det behövs en förklaring till hur kommunen går till väga för att avgöra om en butiks utbud kategoriseras som "skrymmande varor" eller "icke skrymmande varor".**

Det finns många mål i strategin som är bra ur miljösynpunkt, t ex:

- *Faluborna skall ha god tillgänglighet till ett brett utbud inom såväl dagligvaru- som sällanköpshandel.*
- *Handel skall lokaliseras så bilresande begränsas.*
- *Dagligvaror skall finnas lokalt i bostadsområden.*

Målet om att "Försäljningsindex för sällanköpsvaror ska vara över 100" tycker vi däremot är väldigt tvivelaktigt. Målet bygger på att andra ska åka hit och handla i stället för att handla på sin egen ort. En fortsatt ökande biltrafik är sannolikt mycket svår att förena med de beslutade klimatmålen. Givetvis kommer inte alla branscher att kunna finnas representerade på varje enskild ort eller i varje kommun. Men att sätta ett mål som siktar in sig på att människor ska resa långa sträckor för sina inköp rimmar mycket illa med kommunens intentioner om hållbar utveckling. Mest problematiskt är att det inte framgår hur man ska besluta i ett ärende ifall olika mål strider mot varandra. Den typ av beslut som riskerar att undergräva målen om begränsat bilresande och god tillgänglighet kommer alltid att kunna ursäktas med att det i alla fall bidrar till att målet om över 100 i handelsindex uppnås. Däremot bör förstås utbudet i Falun vara så brett att inte onödigt många falubor gör sina inköp i andra kommuner. Ett bättre mål kan därför vara: "Försäljningsindex för sällanköpsvaror ska ej vara under 95"

När det kommer till strategierna anser vi att det saknas förslag på åtgärder för att öka eller behålla dagligvaruhandeln i bostadsområden och mindre tätorter. I Falu tätort saknar idag

flera stadsdelar tillgång till dagligvaruhandel, och de befintliga butikerna är utsatta för hård konkurrens. Närhet till dagligvaruhandel och annan service borde rimligen vara en mycket prioriterad uppgift för en kommun som värnar om hållbar utveckling. Om handeln utvecklas mot allt mer av storskalig handel i externa lägen ger det både miljömässiga och sociala konsekvenser. Transportbehovet och bilberoendet förstärks, och man riskerar en exkludering av människor vars mobilitet är sämre, t ex unga, äldre, hushåll med låg inkomst m fl. Tillgänglighet till dagligvaruhandel, service och annat utbud i närområdet är en nyckelfråga för att främja aktiv transport till fots eller med cykel. En bilsnål planering har därför stora positiva effekter både ur miljösynpunkt (buller, lokala utsläpp, klimatpåverkan) och ur hälsomässigt och socialt avseende (ökad fysisk aktivitet, minskad social exkludering). Ett mål om god tillgänglighet även för *"de som inte har tillgång till bil"* nämns visserligen i remisshandlingen, men det saknas en skarp strategi för att behålla eller öka det lokala utbudet. Kommunen bör arbeta aktivt med planering och åtgärder som gör bostadsområden mer attraktiva för dagligvaruhandel och annan service.

När det gäller sällanköpsvaror är det positivt att kommunen arbetar med att få etableringar inom branscher som saknas eller är dåligt representerade i kommunen. Idén om att ytterligare utöka det största "halvexterna" handelsläget, Dalregementet, till att omfatta även andra sidan av riksväg 80 är vi dock mycket kritiska till. Stora verksamhetsområden medverkar till en utglesning av staden och bidrar ytterligare till den funktionsseparering som i forskningen har visat sig höra ihop med ett ökat bilberoende. Butiker som ligger på andra sidan riksvägen kommer troligen uppfattas som avlägsna för den som kommer med cykel. De stora ytorna tillsammans med riksvägen kommer att upplevas som en barriär, till skillnad från nu befintliga delar av Dalregementet som trots allt upplevs som en del av staden. Det nämns inte heller om man tittat på några kollektivtrafiklösningar. I strategin anges ju i och för sig att etableringar i detta eventuella utökade handelsområde "bör begränsas till skrymmande varor". Båtar och husvagnar tar förstås ingen hem på cykeln, men det går däremot utmärkt att handla många varor ur sortimentet hos t ex ett bygg- eller möbelvaruhus och ta cykeln eller bussen hem. Det är stor risk att området på andra sidan riksvägen blir ett nytt bilberoende externhandelsområde, helt på kollisionkurs med ambitionerna om hållbar utveckling. Konsekvenserna av en utvidgning måste därför utredas bättre innan det föreslås som en framtida väg för handelns utveckling.

Sist måste Naturskyddsföreningen få undra hur kommunen egentligen går till väga för att avgöra om en butik har "skrymmande varor". Det sägs i handelsstrategin att i den senaste etappen på Dalregementet har endast handel med skrymmande varor tillåtits. Enligt uppgifter i pressen är de planerade nya hyresgästerna bl a Överskottsbolaget (ÖoB), Rusta, Jysk, Granngården och Arken Zoo. Flera av dem säljer inte i huvudsak skrymmande varor. ÖoB säger till och med själva i sin marknadsföring att "Vi säljer allt från knappnålar till mindre verktygsmaskiner." Räcker det med någon enstaka skrymmande vara för att kvala in? Då faller ju hela resonemanget med att i externa lägen bara tillåta etableringar med skrymmande varor, för att i övrigt främja etableringar i befintliga handelsområden, främst centrum. Vad menar kommunen med skrymmande varor? Här krävs en förklaring!

Naturskyddsföreningen i Falun
Styrelsen, genom
Anton Grenholm
anton.grenholm@gmail.com
070-251 40 54